

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLIX. Vitia Religioni opposita. Atque imprimis superstitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

ritò excipiunt vota statùs, quæ sunt ex vi particularis Instituti à Sede Apostolica approbati, cujusmodi est votum obedientiæ, quod in sua professione emittere solent Tertiarii & Tertiaria nostri Carmelitici Ordinis. Quia ejusmodi vota sunt speciali notâ digna, estque recepta ista juris regula, in generali concessione non veniunt, quæ specialem rationem habent. §. in voto assumendi Ordines sacros, vitam eremiticam, devotariam, &c. 6. in voto peregrinationis ad Virginem Lauretanam, & quarumcumque aliarum peregrinationum, exceptis tribus supradictis. 7. in voto transeundi ad religionem strictiorem. Sic ex communi sententia Sotus l. 7. q. 3. a. 1. Navarrus, Suarez, &c. Idem asserentes de voto ingrediendi religionem strictiorem, non quoad substantiam (quomodo est reservatum) sed quoad qualitatem illam strictioritatis; sicut & de voto, quo quis vivisset peregrinari pedibus in Hierusalem, quoad ly pedibus.

386 Advertant tamen, sive Confessarii proximè dicti, sive alii quicumque dispensandi potestatem habent, nullam in votis dispensationem esse validam, nisi subsit causa. Ita omnes communiter cum S. Thoma a. 12. ad 2. Tum quia potestas dispensandi in votis non est dominativa, sed dispensativa, à Domino data in adificationem, non in destructionem. 2. Cor. 10. Tum quia humana autoritas validè condonare non potest quod Deo debetur, nisi Deus ratam habeat condonationem. Deus autem rationabiliter non præsumitur ratam habere condonationem rei sibi debita, ab homine factam, dum non tam condonatio est, quam dissipatio; qualem S. Bernardus censet esse dispensationem sine justa causa factam.

387 Potrò justas in votis dispensandi causas S. Thomas ibidem in corpore duas assignat, honorem Dei, & Ecclesiæ utilitatem: *Omnis dispensatio petita à Prelato debet fieri ad honorem Dei, in cujus persona dispensat, vel ad utilitatem Ecclesiæ, quæ est ejus corpus.* Ad honorem Dei reduci posse videtur tertia causa (quam Sotus l. 7. q. 4. a. 3. & Navarrus c. 12. n. 77. addunt) magna scilicet fragilitas voventis, quæ timetur per violationem voti Deum inhonoraturus, nisi cum ipso dispensetur. Verùm ea in re magnâ opus est prudentiâ, jureque metuendum, ne plerique dispensatores errent: quia *quæritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniatur.* Et ideò imperiti onus istud dispensandi facile non debent suscipere, nisi graviter errandi periculo sese velint exponere, tamquam mali dispensatores, in rebus Domini temerè se gerentes.

CAPUT XLIX.

Vitia religioni opposita. Atque imprimis superstitio.

388 HActenus de religione egimus, deque actibus ipsius; superest ut de vitiis religioni oppositis agamus. Potrò religioni duo vitia

Tom. II.

opponuntur, unum per excessum, videlicet superstitio: alterum per defectum, scilicet irreligiositas. *Superstitio* religioni per excessum opponi dicitur; non quòd Deus cultu nimio colipossit, sive quòd amplius veri cultus Deo queat exhiberi, quàm religio præscribit; sed quia *superstitiosus exhibet cultum divinum vel cui non debet, vel eo modo quo non debet,* ait S. Doctor q. 92. a. 1. in corp.

De irreligiositate infra, hîc de superstitione, 389 quæ nihil aliud est nisi *inordinata religio*, seu vitium religioni oppositum, quo cultus divinus vel exhibetur ei cui non oportet, vel ipsi Deo aliter quàm oportet. Unde dividitur in superstitutionem falsi Numinis, & superstitutionem veri Numinis, sive in eam quæ cultus soli Deo debitus redditur creaturæ, & eam quæ vero Deo exhibetur cultus falsus, vel superfluus, prout faciunt Judæi, adhuc modò ei veteris legis sacrificia offerentes. Quod profectò est mortale peccatum: quia, Apostolo teste, lex verus non tantum est mortua, sed etiam mortifera; sacrificia quippe illa Christum venturum significantia hodie sunt contra fidem, quæ Christum jam venisse credimus. Et huc reducitur peccatum eorum, qui ligna vel ossa promiscua pro veris & sacris Reliquiis fidelium venerationi supponunt, vel miraculosas imagines lucrandi vel decipiendi causâ mentiuntur, falsè miracula & revelationes studiosè prædicant, sicut & quicumque superfluum Deo cultum exhibent; superfluum (inquam) vel 1.º ratione disproportionis cultûs ad finem ipsius cultûs (qui est ut homo det gloriam Deo, eique se subjiciat mente & corpore) vel 2.º ratione contrarietatis, aut dissonantiæ cum ordinariis ritibus, usuque Ecclesiæ, à qua sicut fidei mysteria, sic Deum colendi ritum discere nos oportet, nec ipsâ inconsultâ recipere quidquam habens speciem contrarietatis cum Ecclesiæ cæremoniis, vel 3.º ratione ineptitudinis ad promovendam pietatem, qualis reperitur in ritibus quibusdam vanis, humanâ fictione adinventis, qui ad Dei gloriam & pietatem nihil proficiunt, v. g. quòd oratio in tali charta in cera virgine scribatur, vel 4.º ratione certitudinis vanæ, id est non fundatæ in divina promissione, expressâ vel tacitâ (qualis habetur per experientiam ab Ecclesia probatam, v. g. pro rabie apud S. Hubertum) quæ certi homines, certò credunt se, vel alium, à tali morbo, vel incommodo miraculosè liberandum, v. g. gestando Agnum Dei, Evangelium sancti Joannis, verba sacræ Scripturæ, Sanctorum Reliquias, aliaque ejusmodi amuleta, ex se quidem pia, sed quibus nulla inest nec virtus naturalis, nec divina promissio, quòd per talia media id certò fiet.

Pium est quidem gestare Agnos Dei, aliaque ejusmodi amuleta; sed sic ut concurrant sex conditiones à S. Thoma q. 96. a. 4. præscriptæ. Prima, quòd nihil falsi contineant contra Scripturam, vel Ecclesiæ doctrinam. Secunda, quòd nihil in iis scriptum sit, quod

fapiat demonum invocationem. Tertia, quod ignota non contineant nomina. Quarta, quod S. Scripturæ verbis vana non misceantur verba, vel signa. Quinta, quod nulla spes ponatur in modo ligandi, vel in instrumento quo continentur. Sexta, quod nullus infallibilis effectus à talibus expectetur, vel promittatur, à Deo non promissus, ut supra.

391 Omnis itaque ille veri Dei cultus est superfluous, eoque titulo supersticiosus, quo aliquid ad Dei cultum usurpatur præter Dei & Ecclesiæ institutionem; receptamque fidei consuetudinem, nec congruit fini cultus divini. Superfluum quippe est medium quod fini non congruit. Finis autem divini cultus est ut homo det gloriam Deo, & ei se subiciat mente & corpore, prout dixi. Et ideo quidquid homo facit quod pertinet ad Dei gloriam, & ad hoc quod mens hominis Deo subiciatur, & etiam corpus, per moderatam refrænationem concupiscentiarum, secundum Dei & Ecclesiæ ordinationem & consuetudinem timoratorum quibus convivit, non est superfluum in divino cultu. Si autem aliquid sit, quod, quantum est de se, non pertinet ad Dei gloriam, neque ad hoc quod mens hominis feratur in Deum, vel per quod carnis concupiscentiæ inordinatè refrænentur; aut etiam si fiat præter Dei & Ecclesiæ institutionem, vel contra communem timoratorum consuetudinem (quæ secundum Augustinum epist. 36. aliàs 86. ad Casulanum pro lege habenda est) totum hoc reputandum est superfluum, & supersticiosum: quia in exterioribus solum consistens, ad interiorem Dei cultum non pertinet. Unde Augustinus l. de vera Religione c. 3. id quod dicitur Luc. 17. regnum Dei intra vos est, inducit contra supersticiosos, qui scilicet exterioribus principalem curam impendunt.

392 Superstitionis falsi Numinis, juxta sanctum Augustinum l. 2. de doctr. Christ. cap. 20. & S. Thomam q. 92. a. 2. tres sunt species, idololatria, divinatio, & vana observantia, ad quam reducitur magia supersticiosa.

393 Irrationalitas est vitium deficiens in cultu Deo debito, descriptique potest irreverentia erga Deum, resque sacras. Sub ea comprehenduntur tentatio Dei, sacrilegium, blasphemia, simonia, & perjurium. De quibus omnibus consequenter est agendum.

CAPUT L.

Idololatria peccatorum omnium gravissimum est, si gravitas ipsius consideretur ex parte peccati.

394 Ita docet S. Thomas q. 94. a. 3. Est enim idololatria, quando honor soli Deo debitus creaturæ defertur, & ipsa pro Deo agnoscitur. Quod profectò gravissimum est crimen lætæ Majestatis divinæ. Sicut enim in terrena Republica gravissimum esse videtur, quod aliquis honorem regum alteri impendat, quam vero Regi, quia, quantum in se est, totum Rei-

publica perturbat ordinem; ita in peccatis que contra Deum committuntur (que tamen sunt maxima) gravissimum esse videtur, quod aliquis honorem divinum creaturæ impendat. Quia, quantum est in se, facit alium Deum in mundo, minuens principatum divinum. Propter quod à Tertulliano l. de idololatria dicitur principale crimen generis humani, summus seculi reatus. Et à S. Gregorio Nazianzeno orat. 38. extremum & primum malorum.

Dixi, si gravitas ipsius consideretur ex parte peccati: quia si consideretur ex parte peccantis, sicut dicitur gravius esse peccatum ejus qui peccat scienter, quam ejus qui peccat ignoranter; secundum hoc nihil prohibet, gravius peccare hereticos, qui scienter corrumpunt fidem quam acceperunt, quam idololatrias ignoranter peccantes. Et similiter etiam aliqua alia peccata possunt esse majora, propter majorem contemptum, ait S. Thomas ibidem.

Idololatria aliqua esse potest dumtaxat exterior, quæ quidam exteriori, non interiori idola colit. Et ista minus quidem peccatum est, quam idololatria interna simul & externa; est tamen etiam ipsa grande peccatum. Quia, ut S. Thomas, cum exterior cultus sit signum interioris, sicut est perniciosum mendacium, si quis verbis asserat contrarium ejus quod per veram fidem tenet in corde; ita est perniciosa falsitas, si quis exteriorem cultum exhibet alicui contra id quod sentit in mente. Unde S. Augustinus l. 6. de Civit. Dei c. 10. de Seneca, qui exteriori, non interiori idola coluit: iste (inquit) quem Philosophia quasi liberum fecerat, tamen quia illustri Populi Romani Senator erat, colebat quod reprehendebat, agebat quod arguebat, quod culpabat, adorabat. Quia videlicet magnum aliquid cum Philosophia docuerat, ne supersticiosus esset in mundo: sed propter leges civium, moreque hominum, non quidem ageret fingentem Scenicum in theatro, sed imitaretur in templo; eo damabilius, quod illa que mendaciter agebat, sic ageret, ne eum populus veraciter agere existimaret. De talibus Dominus ait: Qui me erubuerit coram hominibus, erubescam & ego eum coram Patre meo.

CAPUT LI.

Gravissime peccant, tam divinationem, magiam & sortilegium exercentes, quam ariolos, magos, sortilegos consulentes, eorumque opera mentes.

Id enim divinæ lege sub gravissima pena interminatione prohibitum est. Levit. 19. Non declinetis ad magos, nec ab ariolis sciscitemini, ne polluatimini per eos. Et c. 20. Anima que declinaverit ad magos & ariolos, & fornicata fuerit cum eis, ponam faciem meam contra eam, & interficiam eam de medio populi mei. Deut. 18. Omnia hæc abominabitur Dominus.

Enimvero quid magia? Est supersticio qua suspenda quadam & insolita facit supra vires humanum, virtute à damone accepta ex pacto cum